

А К Т

лісопатологічного обстеження лісових насаджень на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів по Білокоровицькому надлісництву філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України"

12 грудня 2025 року

селище Нові Білокоровичі
Коростенський район
Житомирської області

Нами, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Андрієм КАМЕНЧУКОМ, інженером ОЗЛ I категорії філії "Столичний лісовий офіс" ДП «Ліси України» Віктором КУЗЬМЕНКОМ та лісничими Білокоровицького надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», а саме: лісничим Кам'янського лісництва Михайлом КОЗАЧКОМ, лісничим Олевського лісництва Петром ЯЦЕНКОМ, лісничим Покровського лісництва Олександром ПАВЛЕНКОМ, лісничим Сновидовицького лісництва Григорієм ДІДУСОМ, лісничим Хочинського лісництва Олександром ГОНЧАРЕМ, лісничим Білокоровицького лісництва Олексієм БІЛЮКОМ, лісничим Зубковицького лісництва Володимиром СУПРУНОМ, лісничим Озерянського лісництва Михайлом РУДІКОМ, лісничим Поясківського лісництва Вадимом РЯБОЙ, лісничим Радовельського лісництва Іваном КИСОРЦЕМ, лісничим Тепеницького лісництва Олегом ГОНЧАРЕМ, (на підставі листа філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України") від 09 грудня 2025 року за № 26094/40.1.9 - 2025), в період з 10.12.2025 по 12.12.2025 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) для планування та здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2026 рік, в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні Білокоровицького надлісництва філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України".

Обстеженням встановлено наступне:

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень, відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2018 року ДП "Білокоровицьке ЛГ" та ДП "Олевське ЛГ" представленого для лісопатологічного обстеження, та орієнтовна інтенсивність проведення заходу

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходу, %
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Кам'янське	21	15	3,9		3,9	9С31БП	66	0,70	1	24	28	350	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, заболонник березовий, офіостомові гриби	5
	30	1	3,3	(1)	2,3	7С33ДЗ	55	0,70	1А	23	24	320	4	ВСП	соснові лубоїди, златки, заболонник дубовий, стовбурові гнилі	5
	45	12	2,2		2,2	7С32БП 1ВЛЧ	101	0,45	1	28	44	240	3	ВСП	соснові лубоїди, короїд-стенограф, златки, заболонник березовий, стовбурові гнилі	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Кам'янське	45	17	0,5		0,5	8С32ДЗ	78	0,50	1А	29	36	340	3	ВСР	соснові лубоїди, златки, заболонник дубовий, стовбурові гнилі	10
	45	28	0,6	(1)	0,5	10СЗ+БП	81	0,60	1А	30	36	380	3	ВСР	малий та великий соснові лубоїди, короїд верхівковий, офіостомові гриби	10
	69	5	1,9		1,9	8С32БП+ОС	70	0,55	1	25	28	265	4	ВСР	соснові лубоїди, короїд-стенограф, златки, заболонник березовий, стовбурові гнилі	10
	70	20	2,8		2,8	7С33БП	71	0,65	2	21	28	250	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, заболонник березовий, стовбурові гнилі	10
	87	4	1,4	(4)	1,0	8С32ДЗ	35	0,75	1	14	16	120	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, заболонник дубовий, стовбурові гнилі	10
	87	5	6,0	(3)	1,7	6С34БП	70	0,60	1	23	28	260	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, заболонник березовий, бактеріальна водянка, стовбурові гнилі	5
Разом ВСР по лісництву					16,8											
Олевське	8	28	2,8		2,8	9С31ЯЛЕ+ДЗ	57	0,80	1А	22	22	385	4	ВСР	соснові лубоїди, короїд-типограф, златки, вітровал	5
	11	13	5,4		5,4	10СЗ	60	0,8	1	20	22	300	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби	10
	11	55	0,5		0,5	10СЗ	70	0,70	1	23	26	330	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби	10
	46	18	2,3	(2)	1,7	10СЗ+БП	90	0,70	1	26	36	390	2	ВСР	соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби	5
	74	12	4,0		4,0	8С32БП	65	0,70	1	24	32	300	2	ВСР	соснові лубоїди, златки, заболонник березовий, стовбурові гнилі	5
	74	24	0,9		0,9	9С31БП	51	0,70	1	19	20	230	2	ВСР	соснові лубоїди, златки, заболонник березовий, стовбурові гнилі	10
	78	34	1,3		1,3	10СЗ	60	0,80	1А	24	28	410	2	ВСР	соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби	5
Разом ВСР по лісництву					16,6											
Покровське	3	1	16	(1)	2,4	10СЗ+БП	70	0,60	2	20	22	250	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби	5
	7	12	0,9		0,9	9С31БП	50	0,60	2	17	18	180	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, заболонник березовий, стовбурові гнилі	15
	24	5	4,4	(1)	3,8	10СЗ+БП	67	0,70	2	19	22	260	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби	5
	32	9	4,7	(1)	3,2	9С31БП	70	0,80	2	21	22	320	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, заболонник березовий, стовбурові гнилі	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Покровське	32	25	2,7	(1)	2,1	10СЗ+БП	62	0,70	3	16	18	200	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби	10
	49	28	1,5	(1)	1,2	10СЗ+БП	61	0,80	1	22	24	340	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби	5
	62	19	3,5	(1)	1,1	8СЗ2БП	70	0,70	2	19	24	250	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, заболонник березовий, офіостомові гриби, стовбурові гнилі	10
	Разом ВСР по лісництву				14,7											
Сновидовицьке	4	43	6,2	(1)	5,8	10СЗ+БП	66	0,80	2	20	24	330	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби	5
	24	13	2,0		2,0	10СЗ+ДЗ+БП	61	0,80	2	19	24	310	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби, стовбурові гнилі	10
	33	20	5,5	(1)	4,8	10СЗ+БП+ВЛЧ	54	0,85	1	21	22	365	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби, стовбурові гнилі	5
	43	65	2,8		2,8	10СЗ+БП+ДЗ	80	0,70	1	26	32	400	3	ВСР	соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби, стовбурові гнилі	5
	45	18	0,9		0,9	10СЗ+БП	70	0,80	2	20	26	320	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби	5
	51	33	5,9	(1)	3,8	10СЗ+БП	106	0,80	5А	12	20	140	3	ВСР	соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби	15
	63	45	5,2	(1)	3,0	4СЗ2БП2ДЗ1ОС 1ВЛЧ	60	0,70	1	22	26	290	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, заболонник березовий, офіостомові гриби, стовбурові гнилі, трутовики	10
Разом ВСР по лісництву					23,1											
Хочинське	42	40	3,9		3,9	9СЗ1БП+ВЛЧ	56	0,80	2	18	18	280	4	ВСР	вітролам, вітровал, соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби	10
	62	31	1,7		1,7	9СЗ1БП+ДЗ	63	0,75	1	23	26	350	4	ВСР	вітролам, вітровал, соснові лубоїди, златки, офіостомові гриби	10
	62	35	1,4		1,4	6СЗ3БП1ДЗ+ОС	70	0,60	1	23	32	220	4	ВСР	вітролам, вітровал, соснові лубоїди, златки, заболонник березовий, стовбурові гнилі	15
Разом ВСР по лісництву					7,0											
Хочинське (Юрівське)	11	25	1,8		1,8	10СЗ(58)+ДЗ+СЗ(90)	58	0,90	1	22	22	410	4	ВСР	пожежа минулих років, златки, соснові лубоїди, офіостомові гриби	5
	37	41	1,7	(2)	0,8	10СЗ+БП	66	0,70	1	22	26	320	4	ВСР	пожежа минулих років, златки, соснові лубоїди, офіостомові гриби	10
Разом ВСР по лісництву					2,6											
Білокороницьке	23	29	1,0		1,0	9СЗ1БП+ОС	71	0,70	1	24	26	340	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, заболонник березовий, стовбурові гнилі	15
	44	9	7,4	(3)	5,9	9СЗ1БП	52	0,70	1	20	26	285	4	ВСР	соснові лубоїди, златки, заболонник березовий, стовбурові гнилі	10

[illegible]

Лісопатологічне обстеження лісових насаджень, що належать Білорічківському надлісництву філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" проводилося без валки модельних дерев шляхом візуального обстеження деревостанів, а також повалених дерев на ділянці або на суміжній з нею для визначення видового складу стовбурових шкідників з метою визначення причин масового всихання лісових насаджень, стану осередків масового розмноження шкідників та хвороб лісу, а також визначення видів, обсягів, строків, місць та особливостей здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Загальна обстежена площа по Білорічківському надлісництву філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" складає **187,2 га**.

По причинах розладнання та деградації насаджень в загальному по підприємству (за переважаючим збудником хвороби/шкідником):

Вид шкідників, хвороб та інших патологій	Ступінь пошкодження			
	слабкий	середній	сильний	Всього
соснові лубоїди	102,7	58,0	13,1	173,8
буревій	5,6	5,2		10,8
пожежа минулих років	2,6			2,6
Разом	110,9	63,2	13,1	187,2

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Основними причинами розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою СЗ є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на сосні провідне місце посідають лубоїди соснові - лубоїд сосновий малий (*Blastophagus minor* Hart.), лубоїд сосновий великий (*Blastophagus piniperda* L.), в меншій мірі - короїд верхівковий (*Ips acuminatus* Gyll.) та короїд-стенограф (*Ips sexdentatus* Boern.). Деревя ялини, які зустрічаються у складі насаджень, відпрацьовані переважно короїдом-типографом (*Ips typographus* L.). Переважна кількість дерев, що відноситься до сухостою минулих років відпрацьовані стовбуровими шкідниками родин златок (*Buprestidae*), в незначному відсотку – представниками родин вусачів (*Cerambycidae*). Водночас у ходах стовбурових шкідників поширюються офіостомові гриби – збудники синяви та інші патогени. Сухостійні дерева поодинокого та групового розміщення. Поодинокі зустрічається соснова губка.

Деревя листяних порід, які є у складі обстежених насаджень, характеризуються змішаним характером всихання – переважно поодинокі та групові (групи невеликі – до 3,4 дерев, в основному це дерева берези). Основними патологіями, що призводять до всихання листяних порід є кореневі та стовбурові гнилі, які викликаються комплексом різних причин: дерева ДЗ від пошкоджень опеньком осіннім, що викликає білу заболонну гниль коренів а також стовбуровими шкідниками, судинним мікозом ДЗ (офіостомозом), поперечним раком та дубовим трутовиком, що викликають стовбурові гнилі; дерева берези (БП) від бактеріальної водянки, трутовика справжнього (*Fomes fomentarius*) та заболонника березового, дерева осики від трутовика несправжнього (*Phellinus tremulae*), дерева вільхи чорної (ВЛЧ) від трутовика променевого (*Inonotus radiatus*) та вільхової златки (*Dicercia alni*).

Тому кореневі гнилі призводять до швидкого ослаблення і всихання дерев, вітровалів та заселення дерев стовбуровими шкідниками. Деревя берези пошкоджені стовбуровими гнилями на окремих ділянках створюють захаращення та на даний час вже є неліквідними. Сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацюванням стовбуровими шкідниками, про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев.

Обстежені насадження в Хочинському лісництві та в кварталі 51 виділ 33 площа 3,8 га Сновидовицького лісництва пошкоджені стихійним лихом (буревій 2024 року), характеризуються наявністю вітроломних та вітровальних дерев, дерев зі зламаними стовбурами, з нахилом стовбура більше 30 градусів, з підірваною кореневою системою, відламанною кроною та її частин, з дугоподібно зігнутими стовбурами, тощо, характеризуються змішаним характером пошкодження – переважно куртинного та групового характеру. Ступінь пошкодження – слабкий та середній. Зламані та вивалені дерева на даний час заселені, а частина з них уже відпрацьовані стовбуровими шкідниками, на сосні це малий та великий соснові лубоїди, на березі - заболонник березовий.

Насадження в Хочинському (Юрівському) лісництві (перераховані у вищенаведеній відомості) пошкоджені лісовими пожежами минулих років. (Акт №16 від 17.04.2020 року). Деревостани характеризуються ослабленням та частковим всиханням насаджень внаслідок пошкодження лісовою пожежею слабого ступеню. Характер розподілу сухостійних та всихаючих дерев поодинокий та груповий. Висота нагарів на стовбурах до 1 м. Дерев Сз відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників, переважаючим видом яких є синя соснова златка, додатково личинками соснових вусачів, короїда- стенографа та малого і великого соснових лубоїдів в слабкому ступені. Відбувається відшарування кори на стовбурах. Також внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів шкідників-ксилофагів характеризуються наявністю «синяви», яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів.

Також причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням та пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні та буреломні дерева, а також дерева з ухилом більше 30 градусів та з дугоподібно зігнутими стовбурами.

Обстежені лісові насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження вторинних (стовбурових) шкідників і відносяться до II класу біологічної стійкості.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 187,2 га у 2026 році.

Під час проведення даного обстеження лісовій охороні Білорівницького надлісництва філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" надавалась методична допомога з питань лісозахисту.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводиться силами лісової охорони філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України".

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Центральним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
3. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни з урахуванням сезонного розвитку шкідників і хвороб лісу.

4. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати та розкидати рівномірно по ділянці, для недопущення розвитку осередків стовбурових шкідників.

5. Осередки шкідників та хвороб лісу виявлені даним лісопатологічним обстеженням поставити на облік.

Акт складений в чотирьох примірниках:

1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";

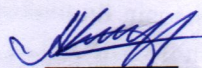
2-й - Центральному міжрегіональному УЛМГ;

3-й - філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України".

4-й - Білорівницькому надлісництву філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України".

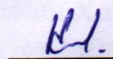
ПІДПИСИ :

Провідний інженер-лісопатолог сектору моніторингу
стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

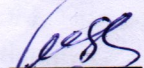
Андрій КАМЕНЧУК

Інженер ОЗЛ 1 категорії філії "Столичний лісовий офіс"
ДП "Ліси України"

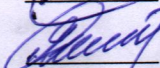
Віктор КУЗЬМЕНКО

Лісничий Кам'янського лісництва

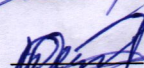
Михайло КОЗАЧОК

Лісничий Олевського лісництва

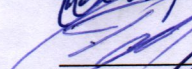
Петро ЯЦЕНКО

Лісничий Покровського лісництва

Олександр ПАВЛЕНКО

Лісничий Сновидовицького лісництва

Григорій ДІДУС

Лісничий Хочинського (Юрівського) лісництва

Олександр ГОНЧАР

Лісничий Білорівницького лісництва

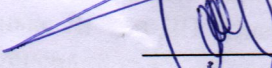
Олексій БІЛЮК

Лісничий Зубковицького лісництва

Володимир СУПРУН

Лісничий Озерянського лісництва

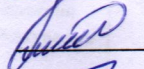
Михайло РУДІК

Лісничий Поясківського лісництва

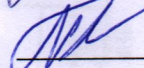
Вадим РЯБОЙ

Лісничий Радовельського лісництва

Іван КИСОРЕЦЬ

Лісничий Тепеницького лісництва

Олег ГОНЧАР